

— ❧ — مجموعه آثار ❧ —

جتمكان قانونی سلطان سلیمان خان طاب ثراه حضرتلرینک
کندی انشالریله فضائل تحصیل علوم و معارفه دائر
شهزاده لری سلطان مصطفی حضرتلرینه ارسال بیورمش
اولدقلری وصایانامه در

— ❧ —

نور دیده انجمن صفا ونور حقیقه مکن وفا المحفوظ بلطایف
عواطف الملك الاعلی او غلم مصطفی ارشده الله تعالی الی طریق
السراد العلیا سلام غیر آسا وکلام عہر سیمایا محافندنصرکہ
انہا وانبا اولنان اولدرکہ اگر بو جانبک احوال واطوارندن
استعلام واستفہام اولنورسہ بحمد الله الملك العلام خیام سلامتہ
ارام ومقام صحتہ بردوام اولوب امید درکہ عن قریب الایام اولجانبہ
عودت ومراجعت اولنوب ملاقات میسر ومقدر اولہ . بعد ذلک
مانند ضیاء خورشید وظلام شب دیجور معلوم ومشہور درکہ
دولت دارین وسعادت منزلتندن بہرہ مند اولمق اندیشہ ایدنلرک
پیشہ سی حادثات جوانی وسن عنفوانیدہ ریاض قابلیت وکشتزار

جیلترین خس و خاشاک هوا و هوس و خارستان مخالطت جهال
 ناکسندن رفته و پاک و آینه صفت تابناک ایدوب شقایق متنوعه
 معارف و عرفان و اشجار مثمره علوم و فضائل بی پایان ایله درون
 و بیرونک رشک کلزار جان ایدوب و سیر دشت باغ ارم ارام
 و اکل و شرب تنم طعامی کندویه حرام ایلوب مدام مدامی
 مداد مشکین فام، و کاسه سی دوات و اقلام، و انیس خلوتی رسائل
 و کتاب، و مجلس سلوتی صحف مسائل صواب، و ندماسی اهل
 عرفان، مکالمه سی مباحثه بدیع و بیان، اولوب زمان قلیله
 اختیار قلت و ارتکاب مؤنت ایله زبده زمرة انسان و مشار بالبنان
 و شهباز هاپرواز کبی دست نشین اعیان و ارکان و مقبول جهان
 و جهانیان واقع اولور. قطعه: (کسی بکردن مقصود دست
 حلقه کند. که سینه تیر بلا هاسپرتوانی کرد. و من رام العلی من
 غیرکد، اضاع العمر فی طلب المحال) کمال دانش و بینشدن دور
 و جمال معارف و فضائلدن مهجور اولنار ارباب حکمت و اصحاب
 فطنت حضورنده جماد ابکم بلکه ذره دن کمد. بیت: (کسب
 کمال کن که عزیز جهان شوی. کسب بی کمال هیچ نیرزد
 عزیز من.) بس بو مقدماتدن غرض و مراد کلی و تسطیر اتدن
 مقصود اصلی بودر که بحمد الله سنک ناصیه جیلتکده نجوم قابلیت
 درخشان و جبهه سیرشتکده انوار زکات و لمعان اولوب اشتغال
 ایده جک زمانک و تحصیل ایده جک آوانک ایکن بر ساعت
 و بر ان وقتی لهو و لعبه و سهو و طریده گذران ایتمکة رخصت

ویرمیوب علی الدوام تدرس علم و معرفت و تعلم اصول کتابتہ مداومت و مواظبت ایتمکے سعی جمیل و قصد جزیل ایدہ سن .
 نفس زکیہ کی رزالت جہالت پر کدورتدن خلاص ایدوب واسطۂ شرف علوم واضح البرہان و رابطۂ مولویت جلیل العنوان ایلہ بین الامائل والاقران ممتاز دوران و سرفراز زمان اولہ سن .
 انشا اللہ الملک المنان .

فضولی نک بغداددن نشانجی محمد پاشایہ ارسال ایلدیکی
 شکایتنامہ مشہوری

مالک ملک آرای عالم و حاکم حکمتفرای اقالیم ام معمورۂ جہانی وقف استرزاق ایدوب تولیتنی ملوک عدالت شعار و حکام مرحمت دئارہ تفویض ایتدجکے و حائقۂ تنکناۂ عرصۂ امکانده ائار ارباب استحقاق اولوب ہر فردینہ مقدارنجہ خزینۂ غیبدن وظیفۂ مستمرہ ایتدجکے اول مملى ارقام دیوان خلافتک قلم مشکبارلری مفتاح کنوز ارباب ارزاق و اصحاب استحقاق اولہ؛ واول ناقل اعلام استحکام بنیان سلطنتک رقم عنبر نثارلرنده حدایق احداق ارباب نظر بصارت بولہ، شرح شمعۂ ثنا و رفع رقعۂ شیمۂ دعادن صکرہ،

عرض ایدر خاکسار بی مقدار
 بنده کترین فضولی زار
 که مقیم مقام عزت ایکن
 ساکن گوشه قناعت ایکن
 باشم دوشدی جاه سوداسی
 ذوق اهل طمع تمناسی
 هوس کسب نیک نام ایتم
 طلب رفعت مقام ایتم
 ایسته دمکیم علوقدر بولم
 مظهر لطف پادشاهی اولم
 بیدم کیم شکسته حال اولورم
 حسد اهلنه پایمال اولورم
 طمع اشاره خادم اولمق ایتم
 سفهایه ملازم اولمق ایتم
 کیمکه اللهدن ابایلر،
 بشقه درکاهه التجا ایلر،
 حاصلی ذلت و خسارت اولور
 رخت امید یأسه غارت اولور،

الحاصل فرق اقتدارمی افسر قناعت و قالب اعتبارمی خلعت
 عزت ایله مزین قیلوب و تملیک عوالم معنایی تسخیر اقالیم صورتدن

يكرک بيلوب، پادشاه ملك استغنا و حاكم على الاطلاق ممالك
فقرونا ايكن جوهر ذاتم اقتضاي تكميل ايدوب و صورت سلو.
كمدن دنك توكل كيدوب عالم همتدن بوسروشه ملهم اولدم،
وبوالهامي اصفا ايلدم كه: اي غافل! عالم صورت مظهر الهيدر
ومهبط انوار حظوظات نامتاهيدر هر آينه ملك ملكوتدن منفك
اولمز وخصايص ملكدن بهرهمند اولميان سراير ملكوته دسترس
بولمز. لاجرم حكام ملكه توسل موجب حصول مواهيدر و ملوك
عصره توصل باعث وصول مطالبدر. «و حديث صحيحدر كه:
«السلطان ظل الله» واندن استغنا خطادر. و خبر صريحدر كه:
«لارتبة فوق رتبة السلطان الابني مرسل او ملك مقرب»
واندن انحراف ناروادر. خصوصا بزم پادشاهمز، كه رتبة سلطنتي
معنيده پايه خلافتدر و سرير حكومتي حقيقتده مسند امامتدر. «

پادشاه بحر و بر سلطان سليمان ولى
اولكه محض عدلدر ذات ولايت پرورى
خالى اندن اولسون يارب ولايت تا ابد
كيم ولايتدن دكل خالى صفاي جوهرى

القصة بوتحريرك ايله دركاه معلادن برنصيه طالب اولوب واركان
دولتدن سعادت امداد و شرف اسعاد بولوب طقوز افلاكه استغنا
اورر كن اوقافدن طقوز اچقه وظيفه قناعت ايله عرض الدم
وبرات ايچون دركاه علمنايه ارسال ايدوب مترصد اولدم. مدت

ترصد منقضى اولدقده وایام انتظار سرانجام بولدقده مبشرلرکه
مژده تشریف بشارت یتوردیلر ؛ بکا مثال میون برات
هایونی کتوردیلر: حلیه معارف ایله اراسته و زیور عرفان ایله
پیراسته. غنبر سوادنده صبغت «واللیل اذاسجی» وکافور بیاضنده
صفوت «والصبح اذانجلی» صحیفه سنده سطور خط سمحایب امطار
مواهب وخطوطنده افراد نقط کالکواکب انوار مطالب مشابه
صدف در ایدی. لؤلؤ سیراب ایله مملو دریای مکارم تموج ایدوب
کناره صالمش ومانئل نافه ختن مشکتابله طولوب قائد عز واکترام
ایله وارد اولمش، فاتحه عنوانی کریمه «هوالحق المین» وخاتمه
تاریخی «العاقبة للمتین» غایت مضمونی «ذلك فضل الله يؤتیه
من یشاء والله ذوالفضل العظیم» نهایت مفهومی «انه من سلیمان
وانه بسم الله الرحمن الرحیم»

زهی مثال شریف ونشان عالیشان

زهی مراسله ذوق بخش وفیض رسان

زهی هلال سهر عواطف واشفاق

زهی کلید کنوز مراحم واحسان

زهی صحیفه صافی دل وصفا انکیز

زهی جریده غنبرنثار ومشک افشان

حقا که اول ایت رحمت نزولنده خاطر فاتره پیک سرور سرایت

ایتدی که وصفی ناقابل تقریر و خارج احاطه تحریردر. واول
سرمایه دولت وصولنده قلب منکسره بر سرور یتدی که ذکر
ما فوق احتمال تقریردر.

نفسه آنکله یتن ذوقدن اولدم آگاه
قلت «انی لك قالت هومن عندالله»

مجملاً امیدتمام ایله اختیارسز دوردم و ابراز حکم ایچون متولی
اوقاف حضورینه یوز اوردم : الحق متولی ملاقاتنه فرصت
دوشمدی وانک دامن ملازمتنه دست نیل ایرشمدی اما دیوان
بلاغتیه تهجم ایتدم. چون انجس اوقاتده واضعف حالاتده
حضورلرینه کیتدم بر جمع کوردیمکه حکایتلری پریشان! نه صفادن
انده اثر ونه صدقندن انده نشان وار!...

جمعیتلری دام حیل، حضار مجلسلری «اولئک کالانعام
بلهم اضل» حرکات ناهموارلری مشابه سوهان روح وکلمات
پر آزارلری مشابه امواج طوفان نوح! سلام ویردم؛ رشوت
دکلدردیه المدیلهر حکم کوستردم فائده سزدر دیه ملتفت
اولمدیلر اگرچه ظاهرده صورت اطاعت کوستردیلر اما زبان
حال ایله جمیع سؤالیه جواب ویردیلر: دیدم یاایهالاصحاب! بونه فعل
خطا وچین ابرودر؟ دیلر بزم عادتیز متصل بودر. دیدم بنم
رعایتی واجب کورمشلر و بکا برات تقاعد ویرمشلرکه اوقافندن

همیشه بهره‌مند اولهم و پادشاهه فراغتله دعا قیلهم . دیدیلر . ای مسکین! سنک مظالمکه کیرمشار و سرمایه تردد ویرمشارکه مدام فائده‌سز جدال ایده‌سک ونا مبارک یوزلر کوروب ناملایم سوزلر ایشیده‌سک. دیدم براتمک مضمونی نه ایچون صورت بولمز؟ دیدیلر زوانددر حصولی ممکن اولمز. دیدم بویله اوقاف زواندسز اولورمی؟ دیدیلر ضروریات استانه‌دن زیاده قالسه بزدن قالورمی؟ دیدم وقف مالی زیاده تصرف ایتک وبالدر. دیدیلر اجه‌مزله صاتون المشز بزه‌حالدر. دیدم حساب‌ه السهلر بوسلوگگزک فسادی بولنور! دیدیلر. بو حساب قیامتده صوریلور. دیدم دنیاده دخی حساب اولور. دیدیلر یالکز خبرینی ایشتمشز اندن دخی باکمز یوقدر کاتبلری راضی ایشمزددر.

کورددم که سؤالیه جوابدن بشقه بر نسنه ویرمزلر و بو برات ایله حاجتم روا قیلنی روا کورمزلر. ناچار ترک مجادله قیلدم و مأیوس و محروم کوشه عزلتجه چکلدم. بن براتمدن اهانت چکدیکم ایچون منفعل، براتم بندن فائده‌سز عذاب کوردنکیچون حجل! اول شاهد مجروح کی تقریردن پشیمان؛ بن مدعی کاذب کی تشنیعدن! پریشان! اول ایت منسوخ کی ممنوع العمل، بن امت ممسوح کی مقطوع الامل!

بن اکا فتیه اول بکا آنت
متفر بن اندن اول بندن

بن اکا غصه اول بکا محنت

متکدر بن اندن اول بنندن

القصه شدت حرمان کماله یتدکده ودریای حیرت طغیان
ایتدکده خاطر مه بو یتدی وقلبه بو معنا سرایت ایتدی که البته
مطلع مکارمدن طالع اولان آفتاب مکرمت احتجاب سحاب تیره پی
قبول ایتمز ومنبع مراحمدن ترشح قیلان ذلال مرحمت کردباد
ترلزیدن غبار فنا طوتمز، عن قریب مانعنه مانع، دافعه دافع
ظاهر اولور.

حاش لله کیم قناعت کججک سکانه
مطرح مکر اوله درگاه خلافت دستگاه
حاش لله کیم قناعت کججک مشتاقه
ازدر بیداد اوله طغرای حکم پادشاه

خداوندا! مخفی بیورلیه ومستور اولیه که وارد اولان برات
همایون مضمونی ارسال اولسان عرضه مطابق اولیوب تصرفدن
ناقص قالمشدر. فی الواقع اگر لفظ زواندندن غرض بو ایسه که
وظائف خدام ورواتب ارباب تقاعد و اخراجات علیق الدواب
وعلف و ما یحتاج اخراج اولندقدنصکره بو بنده یه فائده مترتب
اوله. حقیقته درگاه معالادن بویله اشارت اولنقدنر که بنده
واجب التقصیر فضولی حقیر استعداد تقدم واستحقاق تکریم

دعواسی قیلارکن وکندوسنی اکثر ارباب استحقاقدن مقدم بیلورکن
مرحمت ملوکانهم و مکرمت خسروانهم ظهوره کلوب بو برات
سخاوت آیاتی ویردم و بیوردمکه من بعد رتبه اقتدار و پایه
اعتبارینی جمیع کدالردن بلکه ده بهایمندن وطاشدن طوپراقدن
اخص و ادنایله و بیهوده تصرف برات قلیوب رتبهسندن خبردار
اوله. حقا که بو واقعه دن بنم چکدیکم ملالت و ریج وایتدیکم خسارت
و خرج ایچون دکدر محضا حضرتک ترک چکدیکي امک ایچوندرکه
ضایع اولدی نیدملم ؛ الدن نه کلیر عوض میسر اوله و قلم قضا
تدارکن قیله !

سرورا کردش سپهر کبود
هرکز اولمز موافق مقصود
باغلامز هر شکوفه میوه تر
اکتری بتدیکی یرنده بتر
کرچه اندوه و محنتم چوقدر
هیچ کسدن شکایتیم یوقدر
طالعمدر بکا جفا کتورن
هر بر آنده بیک بلا کتورن
یوقسه درگاه پادشاه زمان
منیع لطفدر مروته کان

وار امیدمکه اول بلند مقام
اوله پاینده تازمان قیام
سرفراز اوله جمله ارکانی
بی تزلزل جمیع ارکانی .

(فضولی)

فضولینک ترجمه حالی — جزو ۱ صحیفه ۳۰ ده در .

مکتوب — نابی {۰}

سعادتلو سماحتلو حقیقتلو نورباصره ابتهاجم حضرتلرینک
همرونق تزهتکده بهشتیان و همربت صحبتخانه قدسیان اولان
پیشگاه دلارای روحانی نظاملرینه شایان قماش اشعار تازه زمین
رنکنده پرینیان نوطرح دعا و متاع نوطراز نادره اثار شکننده
پرند نوظهور ثنا بسطنه مسارعت ضحنده عرضه داشت داعی
دلبندلری بو در که بنم معرفتلو صداقتلو سلطانم حضرتلری چند
روز مقدم محافظ خطه شهاب دولتلو سعادتلو آصف کشور آرا

(۰) صدر اسبق شهید علی پاشا مرحومه سلحدارلنی
هنکامنده نابی طرفدن یازلمشدر

ابراهیم پاشا حضرتلری ثناوریکزه تحریر بیوریلان خلوصنامه کر
 حاشیه‌سنده بو پدر ثناوریکزی قلم مخصوص کوهر بارکردن
 مترشح سلام صداقت فرجام و پرش خاطر بشارت نظامکر ایله
 آباد بیوردیفکر مورث ارتقای طبقات مسرت اولمشدر . همواره
 سایه ظل الهیده آسیب اکدار کونیه دن آشوده نشین مقصوره
 حفظ ربانی اوله سز . آمین . جناب سعادتکر کبی بر ذات
 قدرشناس تعینی ایله اوילה وزیر کریم الاخلاق طیب الاعراق ایله
 اغوش یک ورقده همزانوی نشین تسطیر و همپهلوی رابطه
 تحریر اولق دخی بشقه بر سعادتدر . علی الخصوص

مااز نوجدایم بصورت نه بمعنی
 چون فاصله بیت بود فاصله ما

مفهومی اوزره بحمدالله تعالی صدق واتحاد و خلوص
 ووداد مزه ایما .

روحه روحی وروحي روحه
 من رأى روحین عاشافی البدن

طبقی اوزره کمال یکجهتی واتسابمزه اشارت قصیدله بر جسم
 دروننده ایکی روح مثابه‌سنده بر کیسه مکتوبده ایوا بیوردیفکر
 کمال نزاکت طبع دراککره حمل اولندیغندن غیری جنابکر دخی
 (مامن شیئی یثنی الاوقد یثنت) مآله رعایت و بو اخلاص

و اتحادہ جنابکر دخی حصہ دار مشارکت اولدیفکره کندی امضای
 دلاراکر ایله اشارت بیوردیفکردن قطع نظر بزم اخلاص
 غائبانه من سزلردن زیاده کالتقش فی الحجر مستحکمتر دیمک قصدیه
 نقش نکن دلشینکری ار آیش ظهر مکتوب بیورمغله دعوی
 صدق و اتحادکزی تأکید و تمهید بیورمغله ثناورلرکز
 دخی امضا نویس تحقیق و تصدیق اولمشزدر . جناب الهی
 همواره مرکز سعادتده دائم و ثابت ایلیه بنم سعادتلو عنایتلو
 سلطانم حضرتلری علم الله حله تشریفلری ساعتدن برو بر
 ساعت جنابکزر مدح و ثنائسندن خالی کذر ایلدیکی واقع
 اولمامشدر بو مرتبه بر کمسنه دن بر کمسنیه علاقه درون مشهودمن
 اولمامشدر انک تعیرات و تشریفاتندن فضله جنابکزر دخی
 معامله خلوص غائبانه لری حق بو درکه ویرانه خاطرمنی طرف
 شریفکره جذب و محبت و اخلاصله جنابکزه ملک ایدوب حالا
 کاتب اعمال اولان ملائکه کرام جناب شریفکزر دعا و ثنائسندن
 فزون دفتر اعمالزه بر شی قید ایلدکلری نادر اولق کرکدر .
 لکن بنم سلطانم حضرتلری کباردن بریسی بر خانه نی تملک
 ایتدکده البته از مدتده انک تعمیرینه توجه ایتدکلری عادت
 معروفه ایکن هیچ جنابکردن اول مقوله حرکت تعمیر ظهور
 ایتدیکی مورت تعجب اولمقدهدر . اگر طبیعت شاعریه مؤدی
 اخذ اولوب موجب عطا اولمدینی قاعدهیه استمساک بیوریلور
 ایسه بزم دخی شاعر اولدیغمز وار اما زمان اقتدارمزده اهلندن

تصرف ودریغ واقع اولمامشدر. جنابکزه مقصود لطیفه در. اما
معامله سابقه زرین عطیه سندن حق بودر که امیدمز منقطع
دکدر. لکن جنابکز زمان تربیه ووساطتده ظهور ایتمدیکندن
صکره نه زمان ظهور ایده جکی وابسته عقد افکاردر. همان
جناب الهی نور دیده عالمیان اولان آفتاب فلک سلطتی وقایه
حفظ صمدانیسنده معمر ومستدام ایلیه آمین بحرمة اشرف
المرسلین.

عاکف پاشا مرحومک برذاته قیملق التماسنه دائر بر تذکره سی

محمد پاشا جامع انوار لامعده سر قیملق خدمتده بولنان حسن
افتدینک بودفعه مملوی رغن حیات اولان عمری اتهای قیل
صحته تصادف ایدرک باد مروحه اجل ایله رهین انطقا اولمش
اولفله جناب حق انندمک منزلت جاه وجلالترین جایکی رزمین
خلود وبقا وقیدیل نور افزای ابهت واجلالترین قیله فروز
وزینت پیرا ایلیه آمین. مومی الیهک انطفای شعله حیاتی بعض
بیماره سوختکانک افروخته قیدیل امنه سنی موجب اولمسیله بو.
زمره دن یعنی قیمان جامع مذکور دن انمکچی ذاده مصطفی افتدی

حد ذاتنده پشکین و مایه دار بر بنده صداقت شعار و خلی زماند نبرو
صف بسته جماعت تقوی و اقتدای محراب زهد و صلاح لایحصى
ایله من جهة الاعتقاد (تسلیم اوله کورسعی ایله کیرمز اله کام)
مدلولیله عامل ایسه ده حسب البشریه شمیدیلرده مسن و اختیار
اولمق و خیلیدن خلی امکدار بولنق حسیله بودفعه بالضروره
خدمت مذکوره یه طلبکار اوله رق بوبابده حصول امنیه سنه و ساطت
نیاز عاجزانه می اظهار ایتش و غالباً چوق کسه نک سفره انعامندن
دلسیر نعم امال اوله مدیغندن شدید صلاح خوانلق و شعله فزا قندیل
فروزانلق ایله طالع نا افروخته سی زیاداده اوله مامش ایسه ده
مومی الیه قوللری صوت بلند دلپذیره مالک و خدمات مبروره
و برکیده یه سالک اوله رق طوغریدن طوغری به ارزانی عاطفت
ولی التعمیلرینه محل ولایق اولمغله اگرچه بوضورت مستدعاسی
صوب عالی منعمالرنده دخی رهین مرکز قبول بیوریلور و خدمت
مذکوره نک کندویه احسانیه فرق عاجزانه سنده عاطفت خورشید
طلعت کریمانه لری لمعه نثار قینور ایسه اوقات خمسه ده دعوات
موفقییت ولی التعمانه لرینه سجه کردان اوله جنی معلوم عالی لری
بیورلدقده.

پرتو پاشا مرحومك ولادت تبريكنه دائر بر مکتوبی:

جناب خلاق جهان آفرین موالید ثلثه ایله روی زمینی
 تزین ایلدکجه ذات عالی لرینی سایه هماوایه حضرت ظلیت پناهیده هر بر
 مقاصد سنیه لرینه نائلیتله کامین انلك ادعیه خیریه سنه مواظب
 و روشنی چشم امید و آمل لرینه مترقب اولدینم حالده غنچه مطرای
 چنستان محابت اولان بر مخدوم معالی موسوملری مشیه فروز
 ظهور و آغوش دایه وجود اهتزاز بخش سرور اولدینی کیفیتی
 باعث نوازش اطفال شادی و حبور اوله رق جناب آفریننده وجود
 تنزهت ذاته عن الوالد والمولود حضرتلری ثمره فواد و نجل
 نیل پاکیزه نهادلرین ذات مکارم اعتبارلریله برابر آرایش افزای
 چمنصفه عافیت و اقبال انلسی دعای واجب الاداسی ترتیل قلند.
 قد نصکره خاکبای سامیلرینه مخصوص اولان نسبت کامله عاجزانه.
 مك تا کیدینه قره عین اصالت پرورلرینک تبریک قدومنی تمام
 وسیله حسنه اتخاذ ایدرک مجرد ابراز لوازم عبودیت ضمنده
 بر قطعه مجوهرلی آصق تقدیمه مبادرت قلتمش اولمغله هر تقدیر
 معرض الحافه سزا دکل ایسه ده حساستدن صرف نظر برله
 شایان چشم قبول و اولوجهله بنده خلوص شموللرین درجه
 اقص الغایه مفخرته موصول بیورملق باینده.

یوسف کامل پاشا مرحومك صید تشكری نی حاوی مایین هایونه برعریضه سی

—

جناب رب بی انداد اورنك آرای عدل و داد و سایه بخشای
مفارق عباد اولان پادشاه علمیان پناه ولی نعمت خلافت منقبت
افندمز حضرتلرینك امرفرمان سلیمانی عنوان جهاندارانه لرینه
نسرطائر ساهره سمایی وانواع تحیز ارض و مایی مسخر و منقاد
بیورسون آمین. هیچ برشینه استعداد و لیاقم و اشعه افتاب توجهات
جهان افروز ملوكانه لرینی تلقی به ذرحه اقتدار و اهلیتم یوغیکن
محض مرحمت و عنایات چاکر پرورانه آثار جلیله سندن و آزر تماند
خداوندانه جمله جمیله سندن اولمق اوزره امثالا لکریمه (احل
لكم الصيد) بودفعه رغبت بیوریلان شكار مكارم آشكارك محصول
نعمت موصولدن بودانه چین خدمت دوايت بی نهان و بالشكرتدوم
النعم اقتضای حکمت احتواسندن نائل وایه اولان عبدکینه نك
دخی حصه دار نوال عنایات علیه بیورلمسی نه درجه لرده مستلزم
فیض حیات و سرمایه فخر و مباهات اولدیفنك عرض و بیاننده
قال و قلم عیدانم عاجز و لال و هر نقدر فریضه شکر گذاری و محمد
تکاری به صرف یارای اقتدار ایلسم عشر معشارینی ادا و ایفا امر محال

اولغله ذمت عبوديته فرض مكتوب وزيور سرلوحه ارباب قلوب
اولان دعوات مفروضه خلافتيناهي تكرارينه وقف انفس حيات
ايلديكم معلوم عالي خديوانه لري بيورلدقده امر فرمان حضرت
ولي الامر كدر .

مشار اليهك ترجمه كرده لري بولنان { تلماق } نام كتاب عبرت نصابدن برايكي صحيفه

— ۰۰۰ —

قالسو بوسنده برادكم درايت و حكايتنه و حسن جمال و لطافتنه
دقت و برمدت ساكت وصامت اقامت ايتدكد نصكره پدر كرك
سرگذشتي اوزون اولوب سزده يورغون اولديفكردن استراحتكر
اقتضا ايتمكله اولديغم يره بيوركز شو حال و حدتمده سزكله تسلي
بولورم و حقكرده قيمتي بيله جككر صورتده هر درلو خدمت
ورعايتده اولورم ديهرك تلماق و رفيقي اولان متور نام پير عقل
پروري برابر الوب اطرائتي احاطه ايدن دختران سيمبرانك
اورتسنده سرودن والا، قدبالا، و حريردن معمول البسه نظر
ربا و حسن و ملاححت بي بها ايله كيسوي تابداريني كليشي كوزل
دوش استقنا پوشنه دوكمش و كوزلرنده جولان شعله فسون و فته بي
حلاوت مزاجيله تعديل انلش اولمسيه ايلروده كيدر و متور

نظر بر قدم سکوت ادیبانه ایلہ تلماق تعقیب ایدر ایدی . واره
 واره اتی الوصف باب غاره واردیلر بوغار بریوک قیلنک بفرنده
 اویولمش وذهب وفضه وعمود وهیکل وممر مریرینه درونی صدف
 وامثالی شیرله طولمش ومفروشاتی اطرافه اوزامش وصارلمش
 اولان آصمه داللریدن عبارت بولنمش اولوب حرارت شمسه مقابل
 هبوب باد صبادن تجدد ایدن طراوت لطیفه دائمه اوزرینه جواتبنده
 نبعان ایلان طاتلی صدالی پیکارلر صوینک میان وکنار خیابان
 وبنفشه زارده محل بمجل تشکیل ایلدیکی پاک وبراق حوضلرک
 حوالیسندہ قلم مینا کاری قدرتله تزئین چمنستان ایلان انواع
 ازهاربهاردن رواج طیه منتشر وطاق برطاق اشجار ملتقه الساقک
 سایه لطافتوایهلری دروننه حلوله شعاع شمس منیر غیر مقتدر
 اولرب نغمات اجناس طیور حیرتبخش زوایای شعور وبخصوص
 بالای جبلدن کف افشان وسریع الجریان وچایر ایچنده مخفی
 ونهان اولان انهارک سیر وتماشایی بادی ازدیاد سرور اولمسیله
 برابر واقع اولدینی تپدن هر نه جنبه نظر اولنسه بردرلو کورینه
 رک شویله : که بعضا روی دریا آینه آسا صاف وهموار وبعضاً
 طاغیر کبی طالعلمر طاشلره چاربار کورینوب طرف دیکردن
 سر بسحاب چنار وقواق وکنار وامثالی اشجاردن متشکل اولان
 طرحلر ایچنده کی متعدد ایرماقلر بری بری اردنجه جریان
 ودوران ایدرک بعضیسی کمال سرعتله دائر وبعضیسی یواش یواش
 طولاشه طولاشه صانکه تارک وفارغ اوله مدینی منبع قدیمی ستمه سائل

وسائر اولوب جهت اخردن کورینان جبال وتلال نظرك ارزو
ایلدیکی صورتده برحلاوتلی افق ارائه سیله جبال قریبه صالقمیری
یاپرقلری ارالرندن نمایان اولور. باغلروسائر انجیر وزیتون وفستق
کچی محصولدار اغاجلرایله مزین ومعمور دیده ارباب تماشایه برباغ
جسیم صبا مقیم کورینور ایدی.

ادیب عالیهم سعادتلو اکرم بك افندی حضرتلرینک نغمه
سحر نام اثر معتبرلرندن النمشدر

{ تماشای رقبخشا }

قیشین کانون ثانی ایچنده بر کون ایدی که لاجل التزه
وانی کویندن اناطولی حصارینه قایقله کیدوب قارادن عودت
الیشیدم. قلعه دروئندن کچن یولدن چیقوب کوکصویه طوغری
کیدرکن درهیه قارشو اولان مقابر مسلمینک اوکنه کلدیگمه
طوروب زیروبلا واطراف وانحایه بر بنگاه ایتم. طاغ وصحرا
وچنلرک ایلک بهاره وهیج اولمزسه صوک بهاره لایق صورتده
یولنان اوکونکی لطافت وطراوتی سودمائیسی رنگی المش اولان
کوک یوزی اوزرنده جسم وجانک ارزوسنه موافق صورتده

نشر ضیا و حرارت ایدن آفتابك غریبانه تنهار و وادی غروب اولیشی. درهك غایت راکد و ساکن بولنشی. روزكارك تابش آفتابه مقاومتن عاجز قالمش کبی انکسار هوبی. صیق سرو اغاجلرینك حیلولتیه درونی کونش یوزی کوره میان مزارستانك تنفس ایدرکبی ارهلق ارهلق خارجه دفع و نشر ایتدیکی سرنلک. مقابر اوزرینه موضوع طاشلرک کیمسی مائل انهدام اولمش کیمسی یقلمش کیمسی قیرلمش کیمسنك یالدری کیمسنك یازیبی سلنمش کورینشی اولدیغ یرك اطراف وجوانبنك تهالنی و بعض کوچك قوشلرک حیولدیسی کوکلی بر حزن بر نشئه غریبه ایله طولدیردی! بو نشئه ایله ارتق یوله دوام ایده میوب صورتده مزار طاشی اوقومق و حقیقتده کیفیت و ماهیت حیات و ممات انسانیه اوزرینه براز نظر بجاك تفکر اولق ایچون مزارستانك ایچنه طالدم. بر ایکی دقیقه کچمکسزین مزارستانك کوکسو جهتدن بر ادم ظهور ایدرک هیچ ایکی طرفه باققسزین جیل طرفه یقین بر تازه مزارك یاننه کیتدی طوردی. صورت حالی بر یأس مفرط اعلان ایتدیکندن «باقیم نه یابه حق» دیهرک یاننه طوغری ایلرولدم. بوادم یکرمی بش بلکه یکرمی سکر یاشلرنده و سوداوی وصولق بر سیاده اولوب البسه و قیافتی تمیز ایدی.

ارقهسنده بر کورکلی صاقوسی وار ایدی که صاقونك قالدیرلمش اولان یاقهسی کندینك یان طرفدن قاشلرینه قدر چهره سنی قامقده بولنشییدی. اشته بو کچ ادم النده کی سرو

دالندن معمول باستونی تازه مزارك طبراغنه براز باتیروب ایکی الیه یوقاری طرفنه طیانونور ویوممش اولدینی کوزلرندن اساله ایتدیکی یاشلر مزاره طاملردی. وکوزلری قبالی اولدیغندن بنیده کورمزدی. کندیسک شو حالنی کوردیکم کبی یورمده حاصل اولان رقت و تأثر ذاتاً موجود اولان حزن و کدره منضم اوله رق و بونک سبب و حقیقتی دخی مراق ایدرک بنده کویا برقبر زیارت ایدیور کبی بر اغاجه طیانوب ساکن وساکت طوردم. کچ آدم بر ایکی دقیقه قدر بو صورتله سینه سینه صداسزجه اشکبار اولدقدنصکره بردنبره حزین و متقطع بر سسله مزاره طوغری خطاب ایدوب شو سوزلری سویلدی :

«ن... ای بنم سودیکم؟ بنی کورییور و یورمک نوحه هجر
«واشتیاکی ایشیدیورمیسک؟ آه اشته بن سنی کورییورم. و بکا
«کل کل» دیدیکیده ایشیدیورم! . سر آیا بورندیکک بیاض
«کفن و یاخود بوقاره طبراق سنی کورمکه حالمی اولور؟ هیهات!
«وای بنم روح روانم! سن اولدکی؟ رنک و بوی لطافتیه
«هنوز چنستان بهاری ترین و تعطیر ایدم مدن افتاده خاك خزان
«اولان نوشکفته غنچهلر کبی جسم نازکک صولدی کیتدیمی؟ آه بن
«طوررکن سکا اولمک نه روا ایدی؟ یوق یوق! بن اوله یدم حال
«دها یمان اولوردی. سنی رقیلرک معرض انظارنده تنها بر اقوب
«بن مطموره عدمده هجران وحسدک نأره اضطرابی ایچنده
«هردم قالمق لازمکلوردی! شو حالده کوزلرم ندن اغلیور؟

« انك ايچون كه ناكهانی اوغرا ديفك درد دوا ناپذيرك وجع واضطراب
 « طاقكدازيله اوچ كون اوچ كيچه موقوف آه وزار ودرينگ كه تازه
 « ونوجوان بردلبر تنومند ايكن اويله برزمان قليل ايچنده برك
 « خزان كي زرد و نزار اولمشيدك! آه ای يادكدن بشقه برس
 « ايشتيوب خيالكدن بشقه برشی كورمديكم سوديكم!

« موت سنی بدن ایرديسه پكده فنا ايتمدی. زیرا موتدن
 « بشقه سنك تسلط اغياردن مصونيتكي بكا كمسه تأمین ایده مزدی.
 « شولقرديمه كو جنورميسك؟ كو حتامليس. زیرا بنم سندن بشقه
 « سنی ايشتميه جكم كي سنكده بدن غيریسنی سوميه جكم يئغزده کی
 « عهدوپیمان ايجابندن ایدی. سكرسنه دنبری جویبارخوش جریان
 « كي يئغزده اقوب كیدن الفتز ايچنده كوسترديكك هزاران
 « دنلواز ققارله هزاران وفاكار ققار سنك شوعهدهده ثباتکی بكا تأمین
 « ايتمشیدی. مادامكه بدن بشقه سنی سوميه جكمسك. دنیادن
 « كيتديككه اولسه اولسه بدن مفارقتك ايچون متالم اوله بيلور
 « وشمدی يالكز بنم وروديمه انتظار ايدرسك. قورقه قوقه. هيچ
 « سن كيدرسكده بن بوزرخده قالورميم؟ سن ترك جامه حیات
 « ايلديكك دقيقهده بنده راه هلاكده پويان اولغه باشلدم. ايشته
 « هر دقيقه عالم ممانه تقرب ايتكمدهيم. حيف كه راه هلاكك كسديرمه
 « طريقي بوله مدیغم جهتله يهوده پاجنباں مشاق اولمقدن تابوتوانم
 « كسلدی. قربان اولهيم المدن طوت! ... آه ای مزار! ای
 « بكا منظره سی هرشیدن سوکیلی اولان مزار! اچیل! اچیل! بنیده

« درونكه آل!.. حيف! نه يار نه ده انك مقیم اولدینی مزار بنم
 « نوحه تظلم واضطرابی ایستیمور. واومدیقم مدد و مرحمت و عنایتی
 « بکالایق کور میور. کیدهیم کیدهیم کنیدی شودر هیه اتهیم! »
 اشته کچ ادم شو سوزلری سویلیوب حیجفره حیجفره اغلامغه
 باشدی. ناله و این اشتیاق واضطرابی یورکمی پاره پاره ایتدیکندن
 دها زیاده طوروب حالنی کورمکه محمل ایده مدیکم کبی شاید
 کوزینی اچه حق اولور ایسه بنی کور و بده متغیر اولسنی دخی
 ایستدیکم جهته اورادن چکیلوب یوله دوام و بومنظره فاجعه نك
 تفکر خیال رقت مألله برقاج کیچلر اویقونی کنیدی حرام ایلدم.

غزلیات

صدر اسبق محمود ندیم پاشا

داد مخموری چشم نیم خوابکدن سنک
 الامان شوخی ابروی عتابکدن سنک

اهترازندن ایدر تعلیم اطوار خرام
حسن رفتار اوکره نور آهوشتابکدن سنک
دیده مخمور، کریبان چاک، کاکل تارمار:
حیرت افزادر قیامک جامه خوابکدن سنک
سند بر جانانمی پیدا ایلدک آیا (ندیم)
ابتلا اناری کورددم پیچ وتابکدن سنک

اسعد مخلص پاشا

قیسی یکتا صافه دنیانک نیجه مجنونی وار
ملکت عشقک کمال وسعت هامونی وار
ذلفی سنبل، خالی فل، رخساری کل، اول آفتک
کلستان حسنک ازهار کوناکونی وار
لاف دعوای انانیت نه لایق عاقله
هرکسک عالمده بیک مافوقی بیک مادونی وار
نازینلر نظمیمی سرزرب عقد ایلر بنم
طبعمک مخلص نیجه بویله در مکنونی وار

ضیا پاشا

بر پتردی طویسه کوشم اغزیمه جانم کلور
صانورم غمخانه می تشریفه جانانم کلور
دامنن طوتمق ایچون دوشدجه یارک پاینه
رهگذار دسته کندی کریبانم کلور
قنده سین ای صبر طاقسوز طرف باغدن
شهلوندم، سودیکم، سروخیرامانم، کلور
ای ضیا البته قورتلر زباغدن فلک
بن کیدرسهم مجلس دورانه دیوانم کلور

ابیات

باقی — غرق ایدر عالم لری بر قطره آب مغفرت
وار قیاس ایت وسعت دریای رحمت نیدوکن

نحیفی — وارمیدر مهر جهان آراده بو وجه حسن
ماه تابانم نظر قیل اشته خورشید اشته سن

نوعی — عشقه دملر کلور بو زورق نه بادبان
بر کداندک غرق اولور دریای استغسانه

عزت علی پاشا — صورتپذیر معرفت اولمقده در هنر
یوقسه بو دهره نیجه هیولا کلیر کیدر

فضولی — کرم قیل کسمه ساقی التفاتک بی نوالردن
الندن کلدیکی خیری دریغ ایتمه کدالردن

نابی — اول دلکی سیخ صداقتده کباب ایت
بو میکده دن صکره تمنای شراب ایت

راغب پاشا — یکسان بیلن بهار و خزانك بو كاشنك
مانند سرو قامت عمری دراز اولور

روحی — خاك اول كه خدا مرتبه کی ایلیه عالی
تاج سر عالمدر او کیم خاك قدمدر

نابت — نسیخهك مرض عشقه علاج ایلدی هیچ
ای شیخ کرامات فروش ازده صوین ایچ

عزت پاشا — تسکین جوشش دل ایدن اشك دیده در
باران اولنجه اولمز ایمش پایدار موج

کمال بك — همان بر ذوق باقی بخش ایدر بر ذوق فانی به
حیاتك قدرنی عالی بیلانر حسن شهرتدن

مناسترلی فائق بکک بر داستانندن (*)

بوکم بوکم اولان ذلفک طوزاغی
کوکل بلبلنک قیل یواسیدر

علی حیدر بک — دنیا اونی بکله‌م اماکه نه چاره
انسان اولانک آنده براز خدمتی واردر

منتخبات تواریخ

سروری — اولدی احمد افندی دفتردار .

(*) بو داستان ایلروده مجموعه‌مزه درج اولنه‌جقدر

وله — قوش کبی اوج قطعه قایون اوچدیله سوی یمه.

سیدوهی — زهی سدیا پدی حقاخان احمد مجمع مایه
آقن صولر طورر بو بند بالا طاق زیبایه.

۱۱۳۰

لاادری — نام عیسی کوکدن ایندی شهبه سز شهزاده یمه.

عزت ملا — بد نظر دن دور اوله عزت دیدم تاریخی
اولدی نور دیده محمود خان عد المجید

۱۲۳۸

فاضل — اصله جان آندی اه طیار پاشا قوش کبی

۱۲۲۳

عزت — ماء زمزم ایچ امامین عشقه بو چشمه دن

۱۲۲۷

وله — خیالی پرده قوردی تاورای بزم فردوسه

۱۲۳۳

نظیف — قلدی معراج کیجهسی احمد اغا عزم بقا

جامع الحروف — احبادن بر ذاتك (رعنا) مخلصنده کریمه سنك
عارف ولادتنه

... — طقسان اوچده طوغدی رعنا فاطمه

۱۲۹۳

وله

شهنشا کر مکارك خدا عمرن فزون ایتسون
که عالمده او در بادی سعادتحال و عمرانه

انک لطفی ایله بولدی جهان فیض و ترقی
انک عدلی ایله کلدی سلامت چار ارکانه

کرم انده مراحم انده عدل و عاطفت انده
عنایت انده احسان انده خیل مستندانده

خلاصه کلامشدر تخت عثمانیه امثالی
وجودی باعث فخر و شرفدر آل عثمانه

قولی عارف بوییل ایلرینه تاریخی انشاد
یکی سالی خدا مسعود ایده عبد الحمید خانه

۱۳۰۲

